

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. III. Corollarium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

aut à Statutis Conciliorum Provincialium, non nisi magno sigillo inprimerentur, ut scilicet difficilior esset expeditio, atque ita appellatum numerus minueretur. Sed statim monet, Senatam Parisiensem anno 1612. 30 Maii facultatem appellationibus concessisse, ut, siue in magna, siue in parvis Cancellarijs litteræ possint expediri, & sigillari, ita scilicet, quod Rex concedit, Senatus aufert.

65. Edicto Ludovici XIII. anno 1625. quod citat Fevretus §. 21. cautum est, ne Iudex Ecclesiasticus, à cujus sententiâ interposita est appellatio tanquam ab abusu, seie iudicio sistere cogatur. Statutum id fuit, ut dignitati Episcoporum, & Vicariorum provideretur, ut inquit D. de Marca lib. 4. pag. 19. n. 8. Verùm charior est Iudicibus secularibus propria dignitas, quam Episcopis, adeoque est danda opera, ut Senatorum Majestas ex hoc etiam capite præfulgeat, id est, ut Episcopi, alijque Iudices Ecclesiastici omnibus litibus intercedere cogantur, in quibus de appellationibus ab ipsorum iudicijs agitur. Ideoque non observatur istud edictum à Curijs Regijs, saltem ab omnibus.

66. Is quidem honor adhuc Ecclesiæ defertur, ut appellationes ab abusu in magna Senatûs Camera ventilentur; ut dicit Fevretus §. 22. & 23. Sed quis putet, honore illo posse compensari, quas jam notavimus, injurias, & quas adhuc notare possemus? Nam in hoc ipso §. 23. probat idem Author, appellari posse non solum à fulminatione, & executione, sed etiam à publicatione Bullarum; & earum executionem prohiberi; quamvis nullus extet actus iudicialis circa illam executionem. §. 24. clausulam, Appellatione submotâ rescriptis delegatorijs inferi solitam, appellationibus ab abusu non præjudicare scribit, §. 25. non posse super his appellationibus in arbitros compromitti, aut inter partes componi, §. 26. possessionem triennem nullatenus juvare.

67. Vides, quot accidunt ex illis appellationibus incommoda Ecclesiasticæ jurisdictioni: quam accuratè serventur, quæ Ecclesiæ adversantur: quam parum referat utilitatis ex ijs, quæ Reges in ipsius levamen constituunt, etiam dum Clerus opima Regi confert subidia.

§. III.

Corollarium,

68. Ex dictis facile constat, quo in censu habendæ sint appellationes ab abusu, utpote per quas invertitur ordo jurisdictionum, dum à Iudice Ecclesiastico ceu supereminente provocatur ad Iudicem secularem, cum manifestâ libertatis Ecclesiasticæ violatione, quatenus scilicet Ecclesiasticæ personæ, ac causæ spirituales submituntur Curijs secularibus, quæ jurisdictionis Ecclesiasticæ vulnera nequidquam sanantur ex subsequenter Fevreti cap. 3. adductis rationibus, à nostro sæpè citato Authore dict. lib. 12. cap. 12. confutatis, In quarum primâ fateatur equidem Fevretus,

in appellatione simplici provocandum ab Episcopo, seu ejus Officiali ad Metropolitanum, à Metropolitano ad Primatem, à Primatem ad sanctam Sedem, vel ad Iudices ab ea delegatos: appellationem autem ab abusu dictam vult interponendam esse ad supremas Curias seculares, non ordine naturali, quem ille vocat Ressortum, seu devolutionem ab inferiori ad superiorem, sed jure protectionis Regiæ, quâ Princeps tenetur subditos suos, siue Clericos, siue Laicos in propria jurisdictione conservare.

Sed declinat statim à scopo, & eo errore indicat, se illuc rectè tendere non posse. Cum enim appellationum ab abusu innumera sint species, quæ singulæ spectantibus, omnes autem duobus supradictis virijs laborant; scilicet, quod jurisdictiones confundant, & Clericos, ac causas spirituales Laicis subjiciant; quâdam saltem generali ratione universæ defendendæ fuerant. Sed frustra id, utpotè impossibile, expectes. Assumit Fevretus unicam speciem, cujus nimirum injuria minus est evidens; quasi hæc alias omnes complecteretur. Conatur probare; licere Principibus impedire, ne Ecclesiastici Iudices jurisdictionem secularem, aut jura Regnorum usurpent. Ergone si hoc consecutus fuerit, continuo innoxia erunt, quæcunque Iudices Laici contra jurisdictionem, ac libertatem Ecclesiæ, prætextu appellationum ab abusu, in Gallia præsumunt? An ad illum articulum pertinent, quæcunque Fevretus in novem libros digessit, protellatus, se omnia complexum non fuisse, nec thesaurum illum à quoquam exhaustum posse?

Quomodo autem ex jure defendendæ propriæ jurisdictionis inferri solitam, appellationibus ab abusu non præjudicare scribit, §. 25. non posse super his appellationibus in arbitros compromitti, aut inter partes componi, §. 26. possessionem triennem nullatenus juvare. Non enim minus ad supremum Ecclesiæ Pastorem pertinet, jura Ecclesiastica tueri, quam ad Principes temporalia propugnare.

Non pervertitur, inquit Fevretus, ordo appellationum Ecclesiasticarum, quia illud, in quo fundatur abusus, est *Facti*, ad spirituale nequaquam attinens. Adeo iniqua est praxis Curiarum Franciæ, quæ contra constitutiones Regias, nedum contra Canones de causis etiam spiritualibus, assidua illis imaginariâ Possessorij specie, judicant; ut, dum de justitia appellationum ab abusu in communi agit hic Author, cogatur affirmare, illas nequaquam ad spirituale attinere. An igitur corpo-

corporalia, seu temporalia sunt, quæcunque ille in suum tractatum concessit tanquam materiam hujusmodi appellationū ab abusu? An Sacramenta, dispensationes super votis, & juramentis, beneficia, censuræ, absolutiones &c. in Parliamentis Gallicanis temporalia reputantur, quantum ad omnia, quæ circa illa ibi ventilantur.

72. Addit præterea, ad Regem pertinere, vel ad ejus Curias, decisionem quæstionis illius *de facto*, num scilicet aliquid contra jura sua temporalia sit attentatum, quia, inquit, dum aliquid attentatum est, Rex Superiorem non agnoscit. Duo confundit inter se maximè diversa. Aliud enim est, quærere, utrum ad Principem duntaxat spectet cognoscere; an aliquid jure suis temporalibus adverteretur; aliud, dum adverteri constat, utrum ab alio debeat injuriæ reparatio postulari. Sed quodcunque assumatur, nonne opponi potest, ad Ecclesiam quoque spectare, ut judicet, an aliquid sit spirituale, & cum ejusmodi esse, patuerit, illud Ecclesiæ vindicare. At, reponit Fevretus, neque justum esset, neque decorum, ut Dominus Procurator Regius, qui partis vices agit in appellationibus ab abusu, litigaret coram Officiali; ut resarciri curaret, quæ ab eodem Officiali, vel ab ejus inferiori attentata fuissent contra jura Regis. Fateor, injustum illud & indecorum fore; sed apud eos, qui & personas, & res sacras parvipendere consueverunt; quique, non ut fides & ratio docent, sed ut mundus sapit, sentiunt; non autem apud eos, qui spiritualia corporalibus, æterna temporalibus anteponunt, & intimo pietatis, ac religionis affectu ducuntur. Sed nonne minus iustum, minusque decorum est, ut Episcopus, alijque Iudices Ecclesiastici, pro rebus spiritualibus & Ecclesiasticis ad laicorū tribunalia traducantur; & si quam prætermiserint in suis judiciis fori sæcularis formam, tanquam rei mulctentur.

73. Observa iterum, Carolum Fevret in *sine hujus §. 2.* appellationes ab abusu in hoc ab ordinarijs appellationibus discernere; quod illæ nusquam interponendæ sunt, nisi usurpatio jurisdictionis intercesserit. Propria ejus verba exscribenda sunt, ut videas etiam ipsos Ecclesiasticæ jurisdictionis hostes, vi veritatis convictos, dum justitiam appellationum ab abusu statuere nituntur, illarum usum ad casum usurpatæ jurisdictionis restringere coactos. Et de plus afin de separer ces appellations de autres pures & simples on les qualifie du nom de Abus, pour donner à connoître, quæ sans ladite qualité de Abus, qui denote toujours quelque enterprise ac usurpation de jurisdiction, la justice Regale ne sy entremettrait pas; id est; Præterea ut hujusmodi appellationes à meris & simplicibus appellationibus distinguantur, nomine abusus insigniuntur; quod significetur sine illa conditione abusus, quæ aliquam semper jurisdictionis usurpationem involvit, Iudices Regios ab illis absenturos. Cur ergo alijs casibus sese Regij Iudices immiscant, ubi certum, est nihil adversus jurisdictionem Regiam esse tentatum?

74. Frustra autem §. 3. excurrit ad exem-

pla implorati à Clericis Principū auxilij. Aliud enim est, Regios Ministros Ecclesiæ, vel ejus Ministris exequendos Canones, vel comprimendos Canonum infraactores; postulantis opem præbere; aliud, Ecclesiasticas personas, & causas per appellationes ad se trahere, ac prætextu protegendorum Canonum, Ecclesiæ jurisdictionem, & libertatem opprimere.

Duo tantum ibi sunt, quæ aliquam videntur pati difficultatem: Primum est exemplum Leonis IV. Pontificis, judicio Ludovici Pij Imperatoris se supponentis, alteram autoritas Brunonis Cassanæ in libro de Privilegijs Regularium. appellationes ab abollicitas asserentis. Quod referunt, ut à Leonem IV. attinet, de eo jam supra egimus. Ejus verba citantur quidem ab Ivone Decret. 1. part. cap. 22. & à Gratiano 2. quest. 7. cap. Nos si incompetenter. Sed referunt, ut à Nicolao scripta Imperatori. Neque autem inter epistolas Leonis, neque inter epistolas Nicolai reperiuntur. Testimonium Ivonis, & Gratiani, qui plura suppositis suis decretis interuerunt, adituenda facti veritati est impar: quia de re ipsorum ætate gelid non loquuntur, præterquam, quod potuisset forte Leo IV. voluntariè, non coactus à jure, vel officio, Imperatoris arbitrio se submittere, quemadmodum Leo III. coram Carolo Magno, alijsque Magnatibus, & Episcopis se purgaverat anno 799. referente Anastasio, alijque quamplurimis cum expressa protestatione, se id agere non coactum, nec obligatum, id quoque publicè protestantibus Episcopis.

Brunonis Cassanæ autoritas ad hoc tantum valet, ut certiores simus, quod aliunde docet experientia, Regulares aliquos in Gallia tuendorum suorum privilegiorum omnem honestam rationem arbitrari; utque in eorum illa ponant, adversus Episcopos, non ad Summum Pontificem, à quo illa acceperunt, cum minus suis desiderijs propitium metuunt, aut longiores moras refugiant, sed ad seculares Iudices contra libertatem Ecclesiasticam, & contra proprias etiam constitutiones interdum recurrere. Sic etiam aliquando Episcopi adversus Regulares malant Curias sæculares, cum in sua desideria propensius vident, quam Summum Pontificem adire; quæ causa est, ut dum quisque suis rationibus magis, quam Ecclesiæ jurebus intentus est, illinc petat auxilium, unde consequi speret; non attendens, quantum Ecclesiasticæ jurisdictioni vulnus inferatur, dum laicorum judicio subijcitur.

Cæterum frustra hic & alibi exemplo Hispanorum, proximi Gallorum excusat Fevretus. Nec enim conditionem acceptarent Galli, ut ipsidem legibus erga Ecclesiam & supremum ejus Patrem, & Pastorem sese gererent, quibus Hispani. Sed extra institutum nostrum est illa collatio. Non enim quærimus, quid faciant Hispani, sed an rectè faciant Galli?

Paraphrasi. 3. asserit Fevretus, appellationibus ab abusu non solum Laicis Clericis,

ricos, aut spirituales causas Curiarum secularium cognitioni non subijci; sed etiam ijs porius effici, ut spiritualia fecerantur à temporalibus, & illa Ecclesiasticis, ista secularibus judicanda tribuantur, Curijs Regijs id tantum exquirentibus, an de facto iurisdicção Regia, jus patronatus Laici, & his similia læsa sint, & quæstiones omnes de rebus spiritualibus ad Ecclesiasticos Officiales liberè judicandas remittentibus. Minus esset iniustum Ecclesie vulnus, si limitibus illis verè circumferberetur Regiorum iudicium examen. Sed præterquam, quod non magis, imò minus ad laicos, quam ad Ecclesiasticos pertinet, spiritualia à temporalibus, à sacris profana discernere. Testis est ipse Fevretus, quam latè pertruxit sint aggeres, quos hic commemorat.

Adverte autem, quomodo hic Scriptor excurrat. Nam §. *superiori* dixerat, Curias seculares non se immiscere iudicijs Ecclesiasticis, nisi ubi usurpata fuisset iurisdicção Regia, hic ius patronatus ad laicos pertinens etiam in exemplum adducit materia appellationum ab abusu, quales ius patronatus sit aliquid profanum, ut & ipse loquitur, ad spiritualia nullatenus pertinens, de quo non possit Ecclesia sine injuria iudicium secularium sententiam ferre. Hic tamen non subsistit, ut in toto ejus tractatus decursu videre est.

Paraphrasi 4. negat, confundi iurisdictiones, aut Ecclesiasticam à Regia ullo modo imminui, quia appellationes ab abusu induta sunt, inquit, ut sua cuique iurisdictione salva esset. Si is fuit primæ introductionis finis, ex eventu patet, eas contrarium fortitas esse effectum; ut sæpe diximus.

DISQUISITIO XVI.

Quid de Regalia, ejusque extensione videatur sentiendum?

Quæ ab alijs Authoribus tantà vi & energia sunt exposita, ut nequidquam videatur ulterius desiderari posse, in ijs præcipue, quæ non tam *Iuris*, quam *Facti* sunt, manam nostram ijs apponere supervacaneum, & tamen in quantum præsentis nostri instituto conducunt, ea penitus præterire; inconsultum arbitramur. In hoc genere est Regalia, quam Author *Regalis Sacerdotij* tum in hoc opere, tum suâ *de Gallia vindicata dissertatione 1.* nec non Author *Responsionis ad dissertationem Patris Natalis Alexandri* tam disertè exposuit, ac examinavit, ut vix occurrat, quod superaddi possit. Quare in hoc unice enitemur, ut Lectorem excitemus ad tantorum virorum labores enucleatiùs expendendos. Nos verò discutiendas hic suscipiemus difficultates sequentes: I. In quo statu fuerit Regalia, & quibus fundamentis nixa sub prima & secunda Regum Francorum Dyna-

stia? 2. Quis Regalia fuerit status sub tertie Dynastie Regibus Christianissimis ante, vel etiam post Concilium Lugdunense? 3. In quem statum reposita sit Regalia per Concilium Lugdunense? Quibus corollarij loco subnectetur; Cujus auctoritatis sit, super Regalia extensione ferre iudicium?

§. I.

In quo statu fuerit Regalia, & quibus nixa sit fundamentis sub prima & secunda Regum Francorum Dynastia.

Regalia, juxta modernum Gallie morem accepta, definiiri potest: *Ius Regium fruendi redditibus Ecclesie vacantis, & conferendi beneficia curam animarum non habentia, quæ ab Episcopo conferri solent, donec novus Episcopus iuramentum fidelitatis Regi præstiterit, institutaque honorum Ecclesiasticorum ab ejus Majestate acceperit, ac Regias litteras Sacramenti sui testes in Rationum Principialium Commentarios referri, sive in Camera Computatorum Regesto conferri curaverit, & mandatum ab ipsa impetraverit, quo manum Regiam temporalibus bonis injectam auferri jubeat.* Hæc descriptio explicatur ac examinatur ab Authore *Responsionis ad dissert. Natalis Alexandri De jure Regaliae art. 1. §. 1.* Vnde Author *Gallia vindicata dissert. 1. §. 1. n. 2.* ait: *jus Regaliae latè sumptæ consistit ex quatuor juribus, scilicet eligendi, investendi, beneficia vacantia conferendi, percipiendique fructus ac proventus temporales.* Cujusmodi proinde Regaliae jus in Francia prætenditur subsistere ex duplici fundamento, nempe *Custodiae*, ac *Fendi*.

FUNDAMENTVM I.

Regalia subsistens ex titulo Custodiae Ecclesiarum.

Ad hoc intentum probandum, inducitur Arnulphus Ruzzus in tract. de jure Regaliorum 1. p. præfat. n. 5. ita differens: *Legimus in Veteri Testamento, quod Rex Israel electus à Domino, & mundus, deficiente Sacerdote, plerumque surgebatur ministerio Pontificis etiam ad præficiendos Ministros; ut scriptum est de Davide 1. Paralip. cap. 24. ubi David Rex quatuor Ministros præposuit. Idem de Salomone 3. Regum, cap. 1. Et de Iuda Machabæo in lib. Machab. Et est textus Isidori in Cap. Cleros. 21. dist. Unde, si hoc fiebat in Lege Antiqua, à fortiori licet in Lege Gratia, in qua Reges Francorum Christianissimi Ecclesias Cathedralis tot annuis proventus locupletarunt, & ornamentis decorarunt. Et propterea appellantur Protectores & Defensores Ecclesiarum Cathedralium, ut egregiè dicit Archidiaconus in Cap. Lectis. 63. dist. quod Reges sunt Patroni Ecclesiarum Cathedralium. Sequitur Baldus in Cap. Quando. De iudicij.*

Quia porro in traditione rei suæ quilibet potest

M m m m

79. Adverte autem, quomodo hic Scriptor excurrat. Nam §. superiori dixerat, Curias seculares non se immiscere iudicijs Ecclesiasticis, nisi ubi usurpata fuisset iurisdicção Regia, hic ius patronatus ad laicos pertinens etiam in exemplum adducit materia appellationum ab abusu, quales ius patronatus sit aliquid profanum, ut & ipse loquitur, ad spiritualia nullatenus pertinens, de quo non possit Ecclesia sine injuria iudicium secularium sententiam ferre. Hic tamen non subsistit, ut in toto ejus tractatus decursu videre est.